

دار الفنون

ادبيات فارس و ايران و هند و اسلام

فلسفه ، اجتماعيات ، تاريخ ، جغرافيا ، ادبيات

ایک آبدہ بر نشر اول نور

مندرجات:

- طور فان حفریات و بو حفریاتك تورك تاريخ و مدنيتنه متعلق تاريخی [دوكتور كبره]
 شرقی توکیو تورك خاقانلغك احیاسی [م. شمس الدین]
 موزہ هایونده موضوع بابلستان آبداتندن غوده آنك مقدس قایبق قاعده سی [دوكتور اونغر]
 تورکیا والسنة سامیه [آورام غالاتی]
 روسیه ده فکر حریتك انكشافی [یوسف بهجت]

زمرہ فسی

- کچن دوس حقنده بعض ایضاحات [پول ژانه] [احمد نعیم]
 کتابیات تحلیللری

استانبول — مطبعه عامره

۱۳۳۳

دور دنجی درس

کچن درس حقنده بعض ایضات

کچن درس مزده فلسفه ده صورت قطعیه ده علمی تسمیه ایدیه بیه جک قضایا ایه بویه اولمایانلری تمیز ایدیه بیه جک برر مصداق آرامش دق . بومصداقی علوم سائرده دن استعاره ایتش و علمک منازع فیه اولمایان قسمنه دائماً اولمش، وجود بولمش علم [Science faite] اطلاق ایدیلدیکنی سویه مشدک . قالانی ایسه غیر قار [Science en mouvement] دره، طریق تگونه کیرمش علم [Science en formation] درکه اعتراض [Contradiction] سایه سنده تگون ایدر و حین تگوننده وجود بولمش، تقرر ایتش علمه انضمام ایدیه جک برسر مایه براقیر .

عجبا بومصداق فلسفه یه ده منطق اولامازی ؟ دییه کندی کند مزه دوشوندک . و بوانطباقده کی مشکلاتی کوستردک . کوردیکمز اک بویوک مشکل ایسه خاصه شوایدی : علوم سائرده منازع فیه اولان قسم عمومک تحت اعترافنده اولارق محض فرض ورأی موادندن معدود ایکن باشقه علملرده رأی و فرض نامنی آلان شیلر فلسفه ده فضله اولارق برده عقیده و صفیه اتصاف ایدوب کندیلرینه نزاعه متحمل [Controversables] مواد نظریه قولای قولای باقدیر میورلر . برطرفندن ده - بوطریقه کوره - اصل علم حسابنه فلسفه نک اهمیت و جاذبه سی اک آز اولان قسمی قالمش اولیور .

شو تفریق و تمیزک قوپارایله جکی یا یغارالره تلمیح ایدرکن سوزمده بودرجه ده اصابت ایتکده اولدیغی تخمین ایده میوردم . زیرا خاصه صوک درس مزدن صوکره بوطریقی پک درشتاته تقییح ایدر یوللو برچوق مکتوبلرله غرته بندلری آلام که یومکتوبلرله بندلرده کریوه حسابنه [Scepticisme] دوشدیکمدن ، بوتون حقایق مغویه و اخلاقه [vérités morales] ایه حقایق دینییه حقارنده - مثلاً الکتریکده سیال بر میدر

ایکیمیدر دییه ایدیلن اختلاف قیلندن - متخالف رأیلر سردی تجویز ایدیلر شیلر
ایمش کبی انظارناسه عرض ایتمکه بوحقایق حقهده کی افکاری توهین و تهلهکیه القا
ایتدیکمدن طولانی مؤاخذه ایدیلیورم .

فلسفه نك نه قدر کوچ بر علم اولدیغنی ایشته کوریورس-کمز . بوعلمده يك نازك
وحساسیتلی انفعالاته درحال میدان ویرمه دن، صبرسنز لقلره چاتمادن هیچ برسوز صرف
ایتمکه یول یوقدر . برحالهده که اگر بویله شیلره قولاق آصمق لازم کلسه حقیقه علمی
اولان طریق صورت جدیدهده تطبیق ایتمک امکان خارجه چیقار . فلسفه نك بوتون
صور حلیه سنی [Solutions] هر نه زمان ایسته نیایر سه پیشین وعادت اتحقیقسنز [Sans examen]
اولارق بر حکم اولی A priori ایله تصدیق ایتمک مجبوری قارشیسنده حکیمانانه احتیاطلر؛
عاقلانه بضاءتلر، تجریدلر؛ ده قارتک قصد ایتدیکی معناه اولان مشکلاتی بولملر هپ هدر
اولاجنی کبی بسیطدن مرکبه ، قولایدن مشکله طوغرو کیتمک ایچون ثابت اولان
مکلفیت ده، حاصلی طریق صحیح فلسفیده تطبیق ایدیلوب بوقدر مفید و حازمانه اولان بونجه
قواعدده هپ بردن محو اولور کیدر . بونلر ایستیورلر که یقینک مصداقنه
[Criterium de la certitude] وجود باری ایله اوکا معلق اولان شر مسئله سنی، روح
مسئله سنی پیشین پیشین و قبل التحقیق حل ایدیورم . روح مسئله سنی ده بونلره قاتیورم .
زیرا بومسئله نك زمان ایراد وحلی هنوز کلمه مشدر دیدیکی ایچون ژوفر وانی بیله ارتکاب
رذالت ایتدی دییه مؤاخذه ایتملردی . اختیار [Liberté]، قانونی اخلاق [Loi morale]
اخلاق مستقل [Morale indépendante]، بقای روح [Immortalité de l'âme]، کبی بونجه
مسائل ده واردر که اهمیتجه وجود باری مسئله سندن کری قالمازلر . ایشته بوصور
حلیه یه برر فرضیه ، تعبیر دیگرله مطلوب الحل برر مسئله نظریله باقمغه هیچ مساعده
ایدیلز . بناء علیه وهله بونلرک کاف سنی حل اولونمش مسائل دییه کوسترمک لازم
کله جک دیمکدر . پکی اویله اولسون ، فقط آرانان شیلرک هپسی ده اولدن معلوم
اولورسه علمه کوره جک نه ایش قالیر ؟ علم مادام که برشی آرایور ؛ بر مجهول ، هنوز
بیلمه دیکی برشی وار دیمکدر . صیره سی کلدکجه سرد ایده جکمز و هر حالده ذکرندن
فراغت ایده میه جکمز برهانلر اقامه ایدیلنجیه قدر بوکبی محتاج اثبات شیلری فرضیه
تسمیه ایتمکه بز اک شدید واک محق برطریقه سلوک ایدیورز اعتقادنده یز . سن تومادینی
الهیات [Somme théologique] نام اثرینه ؟ An Deus sit یعنی « بر الله وارمیدر؟ »

سؤالیه باشلا یوبده کال جرأته Dico quod non یعنی « خیر، دیرم » جوابنی ویریرکن بدیهیدرکه وجود باری مسئله سنی محل نزاع واختلاف و برهانک تقریبی تام اولمادقچه وجود باری فرضدن اوتیه کچه من دیمک ایستیوردی .

بزم ایچون مستلزم عتاب اولان شیده نفس الامرده [Au fait] شؤندن ، مارقعاتدن برینی استنباه [Constatation] دن باشقه نه وار ؟ شئون مرجوده یه ، مارقعاته قارشى بزم المزدن نه کلیر ؟

بحث ایتدیگمز شأن ، بیان ایتدیگمز مایقع شودر : علوم وجودیه و مثبتیه [Sciences positives] ایله علوم فیزیقیه و یا ریاضیه ده (علمک هیچ دکلسه وجود بولمش ، تکون و تقرر ایتمش قسمنده) نزاع یوقدر . دینی السهیات [Théologie] ایله فلسفه ده ایله نزاع وجدال اکسیک دکلدر . بن بوشانی تعلیه [Expliquer] امکان یوقدر دیمورم . کونک برنده بو تعلیلی بلکه یاباجغمز طوتار . کذلک بوشانک هیچ برحقک [Vérité] وبالبرهان ثابت هیچ برشیثک . وجود اولمادیغنه دلیل اولدیغنی ده ادعا ایتیمورم . حتی کندی حسابمه اولارق - ده قارتک دیدیکی کبی - « بین العلمما [Doctes] باعث نزاع اولان مواد حقنده » هیچ برطرفی التزام ایده میورمده دیمورم . منازعات واختلافک وجودی بزمه مستبان اولمق [Constater] کیفیتی اصل اشیا [Le fond des choses] حقنده بالذات کندی رأیمزی بیان ایتک حقمزی بزدن هیچ بروجه ایله نزع ایتمز . بو حقمز تماماً محفوظ اولدیغنی کبی معارضمز [Cantradicteur] ایچونده بویه برحق عیناً و تماماً مسلمدر . فلسفه مسائلنده هر کسک متفق اولمادیغنی بزمه مستبان اولمش اولدیغنی ایچون بزی حسابان [Scepticisme] ایله مؤاخذه ایتک برقاتولیکه پروتستان طائفه سنک وجودی مستبان اولدیغنی ایچون آنی سوء عقیده ایله مؤاخذه ایتکه بکزر .

شو بحث ایتدیگمز مسئله لرده درحال برمسلیکی التزام ایده رک کندی آکلاییشمزه کوره مناقشه وحل ایتک و بومسئله لری حل ایتدکن صوکردهده « فلان صورت حل بر فرضیه در » دییه جک یرده « فلان صورت حل بر حقیقتدر » دیمک البته المزدن کلیردی . ذاتاً دمین ذکر ایتدیگمز معنوی و دینی [Moral et religieux] مبادینک هپسنی حقایق دییه تلقی ایتدیگمده شبهه یوقدر . لکن بوتقدیر جهده ، حتی اقامه برهاندن صوکردهده بو حقایقک محل نزاع اولان حقایقندن اولوب محل نزاع اولمایان حقایقندن تمیز ایتدکلرینی (که بو ، بر امر واقعدر) تسلیم ایتک اقتضا ایدر .

ایشته بز بو یوله دوکولمزدن اول فلسفه ده موجب شقاق اولان هر نه وارسه
هپسینی موقتاً معلقده براقوب شاید جمله جه مسلم بر شی وارسه آنی مصون و محفوظ
بولوندور مق طریق عجبا ده راجح ودها سالم بر طریق اولمازمی دییه دوشوندک .
انسانک بدایت امرده کندی مذهبک خارجنه و فوقه چیقار ق فلاسفه نک اتفاق ایدیه بیله جکری
بز ساحه آراماسی عجبا دها حکیمانه دکیدر ؛ بکا اویله کلیور که مسائل منازع فیهایی حل
ایتمه نک ال ای صورتی بالاشترک مسلم اولان مفاهیمدن [Idées communes] ایشه
باشلامقدر . بو مسلم اختیار ایدیلدیکی تقدیرده احتمال که اختلاف و شقاقک تصور
ایدیلدیکندن آز بولوندیغی و ضمناً [Implicitement] مسلم اولان شیلرک ظن اولوندیغندن
زیاده اولدیغی تبین وهر هانکی مذهبک الچتین دعاویسی بالالزام مدافعه ایدیلیرسه دیگر
مذاهب اربابنک ده بالمقابله بویله یایمغه تحریض ایدیه جکی تعین ایدر . مذهبک متصادم
اولدقلری جهتلردن قارشیلانماسی نه قدر زیاده اولورسه یکدیگری متقابلاً انکاره او قدر
حریص اولورلر . هر حالده بزم طوتدیغمز طریقک هیچ اولمازسه خصم ایله برلکده
دها اوزون مسافه قطع اتمک فائده سی واردر که مسائل منازع فیهاده هیچ بر شی قازانیلاماسه
دخی ینه بو ، صورت عمومیه ده عقل بشر ایچون بر کاردر .

بیان ایتدیکم طریقدن منفعل اولان ذواتی ال زیاده رنجیده ایتش کبی کورونن شی
قدستی حائز اولوب قلب بشرک الدرین احتساستیله علاقه دار اولان مفهوملمره «فرضیه»
نامنی ویریشیمزدر . حال بو که بن فکر می پک آجیق سویله دم ظتنده ایدم . بکا اویله
کلیور که نظریات محضه وجه ملاحظه سنجه فرضیه تسمیه ایدیه بیان بو قیلدن مفهوماتک
[Idées] دیگر بروجه ملاحظه یه کوره امور اعتقادیه دن بر طاقیم قناعتلری یعنی فرضیاتدن بوسبوتون
باشقه شیلر اولدیغنی صراحة سویله مشدم . و بو اعتقاد (یعنی معتقد اولمق) وصف ممیزینک
عقل محضدن [Raison pure] زیاده قلب ایله ارتباطی اولدیغنه تنبیه ایتشدم . بو مفاهیمک
قدرینی تنزیل اتمک شویله طورسون انسانک عقل محضدن عبارت اولمایوب ذی حیات ،
حساس [Sentant] ، هیئت اجتماعییه و سلسله تاریخییه داخل بر موجود ، هر نوع
عناصردن مرکب بر ذات [Etre] اولدیغنی ؛ معیشتی [Vie] یالکمز عقل محض ایله
تدبیر ایدیه میه جکنی ؛ بر فقدان مطلق حسک [Ataraxie absolue] هم غیر ممکن ، هم
غیر جائز [Illégitime] بولوندیغنی ؛ هر کسک وحق اعتقادسز اولانلرک بیله هر هانکی
بر شیئه معتقد اولمق لزومی تسلیم ایدیه جکرینی ؛ چونکه هیچ بر کیمسه نک قناعتسز

بر ذات اولارق تلقي ایدیلک ایسته یه میه جگنی سویله دم ظنندیم . وهر حالده شیمدی ده
ینه بونی سویله یوب طور مقدهیم . کرک بو و کرک دیگر بر چوق اسبابدن طولایی آرای
فلسفیه نک علومده کی آرایه هیچ ده بکزمه دیکنه والیه معتقد اولمانک حیزک بعد رابعنه
معتقد اولمغه هیچ ده بکزمه دیکنه تمامیه قائم . فقط بویله اولمقله برابر حقایق معنویه
واخلاقیه ایله حقایق دینیه - موضوع جدال ونظر اولمق حیثیتیه وعقل محض نظری
[Raison pure spéculative] وجه ملاحظه سندن باشقه وجوه ملاحظه دن قطع نظر
ایدیلیرسه - علوم سائرده آرا و فرضیات نامنی آلان شیلره مماثلدرلر دیمکده ده مصرم .
بر امر واقعی بیاندن عبارت اولان بو مذهبک بيلمم اعتراض ایدیه بیله جک نه سی وار؟

حقیقت حالده بز ده قارتک شک طریقسی [Doute méthodique] ده شمولی بر
طرزده تطبیق ایتمکدن باشقه بر شی یا مادیق . ده قارت هر شیئی مشکوک کوسترمکه
ایشه باشلامادی می ایدی؟ ده قارتک - کندی تعبیرنجه - « سویه عقله او یغون کلدکری
ثابت [Ajustés au niveau de la raison] اولونجیه قدر « مشکوک براقدینی بو شیلر
هپ فرضیات دکلیدر؟ بو فیلسوف براله خدعه کار، بر روح مکار فرضی [Supposition
d'un Dieu trompeur, d'un malin génie] نامنی ویردیکی شیئی تصویره قدر ایلری
کیتدیکی زمان بو تصویر خدعه کار اولمایان براله یعنی اله حق [Vrai Dieu]
مفهومنک ده بر فرض اولماسنی استلزم ایتورمی ایدی؟ هر حالده ده قارت بزدن چوق
فضله شیلری مشکوک کوستریور . چونکه او کندی وارلغندن ماعدا هر شیئی ساحه
شکه ادخال ایدیور . همده کندیسنک « غلوی شک [Doute hyperbolique] ، دیدیکی
بو شک یالانجقدن دکل ، حقیقه بر شک ایدی . زیرا معارضلری بویله جه هر شیده
تشکیک داعیه سنده بولماسی جعلیدر دیدکری زمان بو طریق اختیار ایدیشم پک جدیدر
وتخیله قایلیمق سوداسیله دکلدر جوابی ویریور . ایش بویله ایکن سز ظن ایدرمیسکیز که
بو طریق تشکیک ده قارتک معاصرلرینه کران کلمش اولسون؟ خیر، هیچ بر وجه ایله .
چونکه اوکا توجه ایتش اولان اعتراض اختیار ایتدیکی طریقک پک جرأتکارانه اولماسی
دکل ، بالعکس هیچ بر یکبارکی حائز اولماسی جهتندن ایدی . نته کیم جزویت راهی
بوردن [Bourdin] اوکا : « سنک اورتیه قویدیغک بوشک کلی [Doute universel]
مذاهب سالفه ده « شک مابعدالطبیعی [Doute métaphysique = Dubitatio]

[métaphysica] « تسمیه ایدیان شکن باشقه سی دکدر ، دیور . دیمک که حقیقه وارمق ایچون ادنی مرتبه ده شکه متحمل هر نه وارسه جمله نی بر کره حقایق مسلمه زمره سندن چیقار مقله ایشه باشلامقدن عبارت اولان بو طریق عقلی اسقولاستیک مذاهبنجه ذاتاً معروف بر طریق ایمش . او حالده بزمده شک مابعدالطبیعی نی تطبیق ایدرک فرضیه اولمق حیثیتیه محل نزاع [Sujet à contestations] اولان هر نه وار ایشه جمله نی بر طرف ایدوب بدایت امرده یالکیز عمومک مسلمی [Universellement admis] اولان شیلرله اکتفا ایتدیکمزه تنبیه ایتکه هیچ بر مانع کورده میورز .

مقام اعتراضده بزه : « ده قارتک طریق حقک ، مصداق مطلقنی [Le criterium absolu de la vérité] یعنی بداهتی اظهار مصلحتنه [But] مبتنی بر طریق قطعیدر . سز ایشه نوعاً ما بر شأن مادی اولان بر مصداق خارجی [Criterium extérieur] یعنی اتفاق وتواطؤ عقول ایله اکتفا ایدیورسکیز . « دینیله بیلیر . اعلی ، فقط ده قارت مصداقک بو نوعنه ده بیکانه دکدر . واقعا ده قارته کوره بو مصداق خارجی بر مبدأ مجرد منطقی [Principe de logique abstrait] دکدر . فقط او ینه علومده امر یقینی ایله امر غیر یقینی نی تمیز ایچون اونی مشخص بر صورتده [d'une manière concrète] استعمال ایدیورکه بزده بو مسلمانکنده اوکا امثال ایتش اولیورز . نته کیم Discours de la Méthode یعنی « طریق توصل حقنده سوز » نامنده کی کتابنده :

« فلسفه حقنده نیم دییه جکم شوندن عبارتدرکه بو علم اک متین عقللر طرفندن ایشلنمش [Cultivée] ایکن ینه ایچنده سرمایه نزاع وجدال و بناء علیه مشکوک اولمادق هیچ برشی کوره مینجه یالکیز شبیه حق [Vraisemblable] اولمق درجه سندن « یوکسله مین شیلری همان همان باطل [Faux] دییه رد ایتدم . « دیدکدن صوکره باشقه بریرده [Règles pour la direction des esprits] یعنی تدبیر عقوله مخصوص قواعد » بحثنده ده :

« علوم ایچنده ارباب عقولک [Hommes d'esprit] مختلف اولمادقلری همان برتک مسئله یوقدره . حال بوکه هر نه زمان عینی شی حقنده ایکی کیسه یکدیگره ضد حکملرده بولونورلرسه ایکیسندن برینک خطاسی امر متیقندر . حتی هیچ بریسی حقه ظفریاب اولامامشدر دیرم . اگر اونلردن بری حق وضوح وصفا ایله کورمش اولایدی

« خصمه شرح و بیان [Exposer] واک نهایت خصمیت اعتقاد جازمی [Conviction]
 « زورله تغیر ایدمیلیردی . او حالده علوم صحیحه [Sciences exactes] میاننه داخل
 « اولاجق علم عدد [Arithmétique] ایله علم هندسه دن باشقه سی یوقدر [۱] . »

دیور . بوعبارهلردن بداهه شو نتیجه چیقار که ده قارته کوره بر علمک مصداق
 اتفاق وتواطؤ عقولدر . وده قارت علوم بچنده اتفاقک بودرجه سنه وارمش ایکی علمدن
 یعنی علم عدد ایله علم هندسه دن باشقه سی بولامیور . دیمک که بزئشکده اوندن چوق کریده
 قالمش اولیورزه . زیرادیکر بر چوق علملرکدها وجود بولمش ، تکون ایتمش [Sciences faites]
 علو اولدیغنی تسلیم ایتدیکمز کی فلسفه ده بیله - ده قارتک ادعای خلافت اولارق - منازع فیه
 اولماق هیچ برشی یوقدر نظیه سی محمل نظر بولیورزه . بز ، طرفینجه ضروره مسلم اولوب شو
 قدر که اشای مناظره [Controverse] ده هر ایکی طرفک حق دن زیاده غلبه اهمیت ویرمک
 طولایسیله خصمایه قارشى ارخای عنان [Concession] معناسی مشعر خصوصاً تندن احتراز
 ایتم سندن طولانی - مسکوت عنه بر اقبالان بر چوق شیلر وار ظننده بولوندى که
 نفس الامرده مسلم ، قازانچ اولارق قید ایدیله بیلن حقایق شو بالالتزام مسکوت عنه
 بر اقبالان حقایقک کندیلمیر .

بوندن ماعدا وارد اولان اعتراضاتدن استدلالاً بز اوله کلیور که معارضلر منى
 اک زیاده جریحه دار ایدن شى فلسفه ده منازع فیه اولان بعض شیلر واردر دیمه مزدن زیاده
 (که بو ذاتاً لزومندن زیاده بدیهی بر دعوا در) منازع فیه اولمایان شیلرده واردر دیمه منى
 اولمشدر . اگر بز - ده قارت کی :- « موادک البسیطندن طوتکزده اک عالیرینه قدر
 هر شى محل نزاعدر ، دیمش اولایدىق اونلر : « کرك علوم معنویه نك [Sciences morales]
 وکرك علم الهی دینیک [Théologie] وصف ممیزی ذاتاً بودر . بو ایسه حقک یوق
 اولدیغنه دکل ، بالعکس وار اولدیغنه و بو حق تسلیم ایتیلرک یاعقول ضالّه و یاعقول مضرّه
 [Esprits mal faits ou malfaisants] اصحابی اولدقلرینه دلیلدر « دیرلردی . حال بو که
 بونک عکسنه اولارق : « فلسفه ده بعض امور متیقنه واردر . فقط اک زیاده ملتزم
 اولان امورده بو امور متیقنه بچنده تصادف ایدیلر ، دیمکه التزام ایدیلن قضایایه عدم
 استقرار [Instabilité] وصفی ده قوی بر صورتده اسناد ایدیلش کی اولیور . برده

مقام اعتراضده شویله ده دینیله بیایر : فلسفه ایله علوم ساثره بیننده بر مقایسه یاپیلیرسه کورونور که فلسفه او یله بروصف ممیزایله متصفدر که کیمیک موضوعی مادی [Matériels] کیمینکی معنوی [Moraux] اولان دیگر علوم ایله آرارلنده کیتدکجه مغایرت احداثه میالدر . بو نقدیرجه شاید نفس فلسفه ده عقولک اتفاق ایدم بیلله حکمری حقیقه متین هر هانکی بر اساس بولونا جق اولورسه بوده اک صحیح واک حق اولان هر نه وارسه جمله سنی وحتی هر حقک اصل و اساسی [Fondement] اولان شیئی ینه فلسفه نامنه اولارق حیصه شکوک وظنونه طرد و احراج ایتمک دیمک اولمازمی ؟

پکی ، بوده بویله اولسون فرض ایدم . لیکن اگر فیلسوفجه قیاس واستدلالده بولونا جق ایسهک شو تصور اولوتان اساس متینک ماعداسی هیچ دکلسه نظری اولارق مشکوک اعتبار ایدیله بیلیمک لازم کله جکنی تسلیم ایتمک تهلهکسی موجود اولسه بیله ینه مثبت و متیقن بر شی قازانمش اولق بزم ایچون حقیقه بر کار دکلیدر ؟ فلسفهک بویله اولماسی دیگر ماجمله علومه نسبت و قیاس ایدیلدیکی حالده هر مسئله سنی ظاهراً عینی درجه ده کی مشکوکیت ستره سی آلتنده بولوندور مقدن اهون دکلیدر ؟

مع هذا شو التزام ایتدیکمز طریق تطبیق ایتمکه برابر هر کسک اوتهدن بری تطبیق ایدم کلدیکی طریق ده استعمال ایتمکدن بزی منع ایدن نه در ؟ غیر منازع فیه [Incontestées] بعض حقایق بر طرف ایتمکه ایشه باشلا یا جغز دیه - عینیله علم الهی دبی علماسی [Théologiens] کبی - : « منازع فیه اولان ساحده بیله (واجب التسلیم) بر حق واردر . » دعواسنی ایلری سورمکه و اونلرک دیدیکی کبی : « بو حقک محل نزاع اولماسی انسانلرک محض احتراصات سیئه [Mauvaises passions] یه ابتلا لرندندر » دییه مزسه کده هیچ اولمازسه بو حقک خفاسی « عموم ناسک هپ بردن آکلایامیه جقلری ، طویامیه جقلری قدریوکسک ، دقیق [Délicat] اولدیغندندر » دیمکه نه مانع وار ؟ بوندن طولایی دکلیدر که انسانلری بونجه عصر بردن بری دین ایله صیانت ایتمک اقتضا ایتشدر ؟ انسانلر کندی هوی وهوسلرینه ، حریت فکریه لرینه قالسلر عقائد قدیمه لرینی مذکر هر نه وارسه ذهنلرندن طی ایتمه دکه کندیلرینی حراولمش صایمازلر . بونلر - افلاطونک دیدیکی کبی - حریتلرینی اله آلیر آلاز بوتون وقتلرینی بدمستلکه هدر ایدن آزادی کوله لره ویا محبسدن قاجش مجرملره بکزرلر . بیلیم ، وقتندن پک ایرکنمی دییه میم ، نه دییه میم ، ایلک دفعه اولارق

حریتہ صاحب اولمش افکار کدہ اخلاص نظام ایله ، نفی وانکار ایله سرمست اولمالرندہ تعجب ایدہ جک نه وار ؟ اک عالی واک نجیب اولان مذاهب ونظریاتک نهدن اک زیاده هجوم وجداله معروض قالدیغنی تعلیلہ شاید لزوم کورمش اولایدق کوستره جکمز اسباب ایشته بونلر اولاجقدی .

دیمک که فلسفه ایستر ایچنده جنکدن باشقه بر ایش ایله اشتغال جائز اولمایان بویوک بر میدان کارزار اعتبار ایدیلسون ، ایستر معلومات مکتسبه ومسامحه استناداً آشتی پرورانه طریقلرله اوزرندہ آدیم آدیم ججهولانه طوغرو یوروکمه چالیشیلان معظم بر ساحه تتبع صاییلسون هرایی صورتدده وضع و حال دیکشمیور . بزم طوتمق ایسته دیکمز طریق سقراطک [Socrate] اختیار ایتدیکی طریقه مماثل برشیدر . اونک حقه کسه نوفون [Xénophon] : « مبدأ استدلالاتی عمومک مسلمی اولان شیلر ایدی [δία τῶν] μάλιστα ὁμολογουμένων ἐπορέτο » دیور . بن طریق جنک آزماییده کی فواندی منکر دکلم . فقط هرکس استعدادینه تبعاً حرکت ایتسه دها ای یامش اولور . زیر اهرکس هر شیئه قادر دکلد [Non omnia Possumus omnes] هر حاله تعلیم باشقه ، وعظ ونصیحت باشقه در . بو درس لر من ، اختیار ایتدیکمز طرز تدریسه ممکن اولدیغنی قدر بر علم صورتی بخش ایتک غایه سنه متوجه در که بوندن ناشی بعض کونه بطائله ، احتیاطلره تصادف ایدیلک امر ضروریدر . آرتق بو ایکی وجه ملاحظه یی تفریق وتمیزه آلیشمالیدر .

بوراده کی تفریق وتمیز فلسفه ده علم ایله عقیده جهتلرینی آیرد ایتکدن عبارتدر که یامغه چالیشدیغمزده بو ایدی . آنجق بو نقطه ده پک آغیر مشکلات بولوندیغنی ده تسلیم ایتک کرکدر . نته کیم بو کون بو مقدمات ایضاحیه دن [Explications préliminaires] صوکره اصل بو مسئله یه یعنی فلسفه ده عقیده ایله علمک اختلافی مسئله سنه یاناشمق نیتنده ایدک . آنجق بو مسئله بردرس نهایتده موضوع بحث ایدیا میه جک قدر مهم وناز کدره بناء علیه آنی که جک درسه براقیورز .

مترجمی
احمد نعیم

مؤلفی
پول شرانه